19/05/2021

Επαναξιολόγηση σε βάθος χρειάζονται οι σχέσεις ΕΕ – Τουρκίας

/ Επικαιρότητα

Οι σχέσεις ΕΕ-Τουρκίας έχουν επιδεινωθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να χρειάζονται επαναξιολόγηση σε βάθος, αναφέρει το κείμενο που εγκρίθηκε την Τετάρτη 19 Μαΐου από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Τα τελευταία χρόνια, η κυβέρνηση της Τουρκίας αποστασιοποιείται όλο και περισσότερο από τις αξίες και τα πρότυπα της ΕΕ. Ως εκ τούτου, οι σχέσεις έχουν φτάσει σε ιστορικά χαμηλό σημείο, προειδοποιούν οι ευρωβουλευτές.

Στην έκθεση που εγκρίθηκε την Τετάρτη με 480 ψήφους υπέρ, 64 κατά και 150 αποχές δηλώνουν ότι, εάν δεν αντιστραφεί επειγόντως και με συνέπεια η υφιστάμενη αρνητική τάση όσον αφορά την εσωτερική, θεσμική και εξωτερική πολιτική της Τουρκίας, η Επιτροπή θα πρέπει να προτείνει την επίσημη αναστολή των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, ώστε και οι δύο πλευρές να επανεξετάσουν την καταλληλότητα του υφιστάμενου πλαισίου ή, αν είναι αναγκαίο, να διερευνήσουν ενδεχόμενα νέα μοντέλα.

Υπερσυγκέντρωση εξουσίας και εχθρική εξωτερική πολιτική

Επικρίνοντας την οπισθοδρόμηση της δημοκρατίας στην Τουρκία, οι ευρωβουλευτές ανησυχούν για την «αυταρχική ερμηνεία του προεδρικού συστήματος». Αναφέρονται, για παράδειγμα, στη συχνότερη παρά ποτέ προσφυγή της άρχουσας τάξης σε ένα υπερεθνικιστικό και εμπρηστικό αφήγημα και καταδικάζουν απερίφραστα την αποπομπή και φυλάκιση 47 τουλάχιστον δημοκρατικά εκλεγμένων δημάρχων από το αξίωμά τους, ενώ σημειώνουν τα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση για την παράλυση των δήμων που διευθύνονται από δήμαρχους της αντιπολίτευσης.

Οι ευρωβουλευτές ανησυχούν επίσης για την εχθρική εξωτερική πολιτική της Τουρκίας έναντι της Ελλάδας και της Κύπρου, μεταξύ άλλων καταδικάζοντας σθεναρά τις παράνομες δραστηριότητές της στα ελληνικά και κυπριακά ύδατα και το μερικό παράνομο άνοιγμα των Βαρωσίων.

Καταδικάζουν απερίφραστα τη δήλωση του Προέδρου της Τουρκικής Εθνοσυνέλευσης σύμφωνα με την οποία η Τουρκία θα μπορούσε να αποσυρθεί με απλό προεδρικό διάταγμα από τη Σύμβαση του Μοντρέ που ρυθμίζει την ελεύθερη διεθνή ναυσιπλοΐα στα Στενά και σημειώνουν ότι **η δήλωση αυτή αποτελεί συνέχεια προηγούμενων προσπαθειών της Τουρκίας να αμφισβητήσει την εγκυρότητα της Συνθήκης της Λωζάνης και, ως εκ τούτου, να υπονομεύσει τη διεθνή ειρήνη και σταθερότητα.**

Καταδικάζουν επίσης απερίφραστα τις τουρκικές στρατιωτικές επεμβάσεις στη Συρία και εκφράζουν βαθιά ανησυχία για τη μεταφορά μαχητών και μισθοφόρων από ομάδες τζιχαντιστών από τη βόρεια Συρία προς τη Λιβύη και τη σύγκρουση στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ. Επαναλαμβάνουν την παρότρυνσή τους προς την Τουρκία να αναγνωρίσει τη γενοκτονία των Αρμενίων και να προετοιμάσει το έδαφος για μια πραγματική συμφιλίωση μεταξύ των λαών της Τουρκίας και της Αρμενίας.

Επιβεβαιώνοντας την πεποίθησή τους ότι η Τουρκία ως εταίρος αποτελεί βασικό παράγοντα για τη σταθερότητα στην ευρύτερη περιοχή, οι ευρωβουλευτές αναγνωρίζουν τις διπλωματικές προσπάθειες της ΕΕ για έναν πραγματικό και αποτελεσματικό διάλογο με τη χώρα. Το Κοινοβούλιο υπενθυμίζει ότι η Τουρκία εξακολουθεί να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη φιλοξενία σχεδόν 4 εκ. προσφύγων, εκ των οποίων περίπου 3,6 είναι Σύροι, σημειώνοντας ότι οι προκλήσεις για την αντιμετώπιση αυτής της κρίσης έχουν αυξηθεί λόγω της πανδημίας COVID-19. Επικροτεί τις προσπάθειες αυτές και ενθαρρύνει την ΕΕ να συνεχίσει να παρέχει την αναγκαία στήριξη στους Σύρους πρόσφυγες και στις κοινότητες υποδοχής στην Τουρκία. Τονίζει, ωστόσο, ότι η χρήση των μεταναστών και των προσφύγων ως μέσο πολιτικής επιρροής και εκβιασμού δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές.

Κράτος δικαίου και θεμελιώδη δικαιώματα

Μεταξύ σειράς θεμάτων που άπτονται του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, το Κοινοβούλιο επισημαίνει τη διάβρωση του κράτους δικαίου και τη συστημική έλλειψη ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, καλώντας τις αρμόδιες αρχές της Τουρκίας να αποφυλακίσουν όλους τους κρατούμενους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δημοσιογράφους, δικηγόρους, πανεπιστημιακούς και άλλους που κρατούνται με βάση αστήρικτες κατηγορίες.

Το κοινοβούλιο εκφράζει την έντονη ανησυχία του για το γεγονός ότι το ρατσιστικό δεξιό εξτρεμιστικό κίνημα Ülkücü, γνωστό ως «Γκρίζοι Λύκοι», το οποίο συνδέεται στενά με το κόμμα MHP (Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης) που συμμετέχει στον κυβερνητικό συνασπισμό, εξαπλώνεται τόσο στην ίδια την Τουρκία όσο και σε κράτη μέλη της ΕΕ. Καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να εξετάσουν το ενδεχόμενο να προστεθούν στον κατάλογο τρομοκρατικών οργανώσεων οι Γκρίζοι Λύκοι και να καταπολεμήσουν την επιρροή τους, η οποία απειλεί ιδιαίτερα τα άτομα κουρδικής, αρμενικής ή ελληνικής καταγωγής και οποιονδήποτε θεωρούν αντίπαλο.

Οι ευρωβουλευτές εκφράζουν την ικανοποίησή τους ότι εντός της Τουρκίας υπάρχει μια δυναμική, πλουραλιστική, δραστήρια και ετερογενής κοινωνία των πολιτών, παρά τη μαζική πολιτική καταστολή, καθώς αυτή αποτελεί έναν από τους λίγους εναπομείναντες μηχανισμούς ελέγχου της κυβέρνησης. Παροτρύνουν, συνεπώς την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης να δώσουν προτεραιότητα σε αυτές τις οργανώσεις και να εξακολουθήσουν να τις στηρίζουν μέσω των σχετικών χρηματοδοτικών μέσων.

Δηλώσεις

Ο εισηγητής Nacho Sánchez Amor (Σοσιαλιστές, Ισπανία) δήλωσε τα εξής: «Η έκθεση αυτή είναι ίσως η πιο σκληρή στην κριτική της για την κατάσταση στην Τουρκία. Αντικατοπτρίζει όλα όσα δυστυχώς έχουν συμβεί στη χώρα τα τελευταία δύο χρόνια, ιδίως στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου, που εξακολουθούν να αποτελούν το κύριο μέλημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και στις σχέσεις του με την ΕΕ και τα μέλη της. Ελπίζουμε ότι η Τουρκία θα αλλάξει οριστικά πορεία και κάνει πράξη τις πρόσφατες δηλώσεις καλής θέλησης. Καλούμε τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ να θέσουν τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις ως προϋπόθεση για κάθε θετικό βήμα που θα επιδιώξουν με την Τουρκία.»